

یل آئی

ممدعلی نین قاباقلار هچ واخت یل آتسی اُلمامشدی. هچ گره یینه ده ده بیلیدی. هامی نجه، بودا بیرى. بیر ده اُلسایدی دا، اُنو سوره بیلیمک ایستردی. بالاجا اوشاقلار اوچون ایندیکی کیمی یل آتی زاد یخ ایدی. هر کیم ایسته سه یدی یل آتی سورمک اؤرگنه، آنجاق بیر جور یل آتی دا، بؤیوک لر مین یل آتدا، بو ایشی گؤره بیله ردی. اوست اوسته چوخ آز آدامن بله بیر مییگی وار ایدی. هامئدان دا آرتیق میدان بینکدارلارینن میرزه لری انو مینه ردیلر. الار شهرین بوتون محله لرینده باققال لارا، و سغ و چولا را سحر چاغی ساتدئقلاری مائن پولونو آخشامباشی یئغماقدان اؤترو چوخ یل گتمه لی ادیلر، و آیاقلا گده سه یدیلر هچ یارئسئنا دا چاتماز دئتلار.

بالاجالار یل آتی سورمک اؤرگنه یه، ییلاری چاتما دئغنا گؤره، بیر یل تاپمئشدئتلار. انا یارئم آیاق دیله ردی. یارئم آیاق دا دوز اؤلچو ایله دانشساق، گره ک آیاغن لاپ آرتئغی اوچدهن بیرى دیله یدی. اوشاق ایکی الی ایله رلو توتوب، ساغاخای اُلسایدی سُل آیاغئنی پدالئن اوستونه قیوب، و ساغ آیاغئنی اُتاغئن آراسئندان گچیردیب، اُبیری آیاغن اوستونه قیوب آیاق وئرماغا باشلاردی. بوتون آیاق وئرماغن اُلا بیلمه مه سیندهن ساغ آیاغی قاباغا باسب یاری بُلدا دالی قایتارماقلا ینه باشدان باشلاردی. بو ایت کؤ کونده آیاق وئرما یلو ایله بیر جاردان سُر ایل آتئنی یلا آپارماق اُلردی. بیر آز سیمیتن لیک اده نلر بو تهر اوزاغا دا گده بیله ردیلر. بو آیاغن تپدا میزانلاماسئنا گؤره آغئر آیاق و یونگول آیاق اصطلاحی دوزه لمیشدی. چوخ آدام بله بیله ردی کی، کارخانادان چئخما، آغئر آیاق، یونگول آیاق اُلار.

ممدعلی یارئم آیاغی سئنامامشئدان، اُنو به ینمه دی. هچ واخت دا اُنو سئنامادی. یارئم آیاقدان یئخئلان اوشاغن، شیریم شهره قئچجی باخم الی دا اُلمازدی. اُما اینه دوشنده یل آتئنی دووارا دایایب سُل آیاغی پدالدا ساغ آیاغئنی اُتاغئن اوستوندهن آشئرب یارئم آیاغی باشلاردی. اتوز قدرخ یل دوورا ده یمکدهن، کردی یه دوشمکدهن پاجاسی آراسی برک اینجیمیشدی و اوف اوف یا ویح ویح سسی گؤیه قالمشئدی. بله نچى اُلدو کی، ا یئخئلمامش ایگیرمی اتوز متر گتمه یی منیمسه دی. بوتون آیاق وئرماق قالمشئدی بیر آز بؤیویوب بى اُتماغا.

شهرده یل آتی چوخ آز ایدی. انو سورمک اوچون ماشئن تصدیقی کیمی، کؤهنه حیواندا کی سووروجولوک اداره سینده امتحان اُلاردئتلار. و اُندا

گره ک دینام کاسا، و نومره ده اُلایدی. نومره نی قاپی پلاکی کیمی بهرین آلتندا ترک بندین اوستونه باغلاردنلار. تصدیق سیز سورسه یدین آجان توتوب بیر ایکی تومن آلماسایدی، ناحیه یه آپارارادی. نجه کی دیبه ردیلر یتیمیش یاشندا کیشی یه نه منه واجیدی (دینده) آن بش یاشارا دا واجیب دی، الهجه ده، نه منه اتومیل اوچون گره کلی ایدی، یل آتی اوچون ده هابله. بو احتیاطلاری یرینه یتیرمک له شهرده آلان بش، آن ایگیمی یل آتی دان نه یئختلان اُلردی، نه اُو اُغورلایان؛ معلوم دو کی، ترافیک زاددا المازدی. «مقررات» دا یرینده. ایندی سن زنگ چالدئن و باشندا اُلاچارشاب آلان آرواد اُو ایشتمه دی، و اُنون اثرینده یره سره لندی، ترافیک متخصصی ده آلان آجان، اُردا اُلسایدی، یا تو کونو اُتا توتسایدنلار، تقصیر کاردان، بیر اوست باشنا یاراشان جرمه آلب، و آروادا دیبه ردی باجی، آدام بیر آیاغی آلتنا باخار دا! و اُدا آف اوف لاقیوب گده ردی. هله قارقیشی ایله ایشیمیز یُخدو کی: آلاسه سنی ذلیل اله سین، گت سنی تاپشردئم اُلسوز ابولفضه. بله بیر محیطده، بو صنعتی اُورگنه بین یاخچئلئغندان نه قدر دهن، گنه ده آزدی. اُایدی کی، داشلق کوچه ده، گوزو یره زیل لمه سه یدین ایره لی کمک چتین اُلردی. اُنا گوره تُریاق کوچه لر قترقوم ثوابی و ره ردی.

بیر نچه آددا یل آتی وار ایدی. هامشسی دا اوروپادان گلیمیش. آمریکا بیزه کوکادان توتدو کودتایاجان، پسی، شزم، کاپیتان امریکا زاد کتیریب، آمما بیز بو گونه کیمی آمریکادان گلن یل آتی گورمه میشیک و تانمامشیق. یل آتی لار تک اتاق، یا جوت اتاق اُلردنلار. جوت اتاق دا یانی اتاغئن قابقدان دالتیا، یا دالندان قاباغا اوزانان قلو بیر جوت اُلوب و بیریری نین آلتندا، اُن، اُن ایکی سانتی متر آرائی قیولاردی. ایندی دوزه لن یل آتی لارئن هامشسی تک اتاق دئر. نجه کی جوت قاناد طیاره لر د بدن دوشدو، و بیز قالدئق ایکی قانادی بیریرینه باغلایان سیملرین، و اُردا ایاق اوسته دوران و بیون شالی، بیزی ایناندئرماق اوچون یلده تیره یین آرتسلرین حسره تینده. تک اتاق همی پُلاذن دوزه لمه پروسسی نین یاخچئللاشماسی نی گورسدیر، هم ده اُنون چکیسینی و دوزه لئمه خرجینی آزالدئر و یونگولمدیر. خرجی اله آزالدئر کی، مظفرالدین شاه زمانی هامان بیزه ساتلان فیلیس چرخ نین قیمتی ۲ پاوند، ۱۹ شیلیتق، ۶ پندهن کلیب چئخُب بیر نچه یوز پاوندا. بونا اوجوزلاشما دمه زلر بس نه دیرلر؟

بولاردا ترموزلار رینقین، یانی قاسناغئن ایچینه دایانماقلا ایشله یین - ماشئن ترموزو کیمی - ایدی. ایندی آمما ترموزلار دیسک ترموزلاری کیمی یاندان منتشه سنخئلئر.

بیر زمان شوروی دن ال تُرموزو أَلمایان تُپ ترموزیل آتی لار گلدی، گبود، تکهری یغون و بالا جا. تُپ ترموزلوغا دا بوردان ایدی کی، لئا همیشه آیاق و ثرماق لازیم ایدی. آیاغی دالی یا دؤنده رهنده، یانی ساخلاماق هامان کی، دؤنده رهنده سن، تُپون ایچینه کی دیشلی چرخه بیر دیل ایلشیب دایاناردی. یانی تُرموزو تُپ دا ایدی. بونون تعریفنده فهیم آذر دییرمیش بولاری قاماندر ماتشقالار مینیب جبهه یه گدیبلر. دا بوندان یکه حجت الایله ر؟

بو استنادان گچیلسه، شهرده تاپئلان بوتون یل آتی لار اینگیس مالی ایدی. بؤیوک کارخاناسی دا فیلیس آدلاناردی. ئیشانی دا بیر اصلان، شر، اله بیل اتوروب فخریه ده عکس سالدئرمغا، انصافا دوراندا دا عکسی یاخچی دوشموشدو. یوخارئسندا اهیری یازئلمئشدی: بیر اوزونده آدلئم، و آئسندا دا اینگیس مالی، هردهن برمینقام، هردهن ناتیقهام. هامئدان تاماشالی آلارئن گؤن یهرلری ایدی. بیزیم شهره گؤنده ریلمه یین، آما کارخانادا دوزهلن، بعضی یوک ماشینی شوفرلرین کوره یینه یا دؤشونه دؤیدوردویو اوزانقلی بیر خانماجان تاپئلان ناققئشلار دا گؤرمله لی ایمیش. بیر زمان سُرادا، آیاق اوسته دورموش شر گلدی، ددیله اُتورموش شر بوندان یاخچی دئر. بو شری سُرالار داها گؤرمه دیک، و بیلمه دیک باشئا نه ایون گلدی.

ممدعلی آندا، اُتورموش شرین، دوروق شره، تکنیک اوستونلویونو باشا دوشمک اوچون کیچیک ایدی. بیر گون فیلیس کارخاناسنی اوزوندن بؤیوک بیر شیرکت، راله، آلاندا سُرادا بس کاپتالیست شیرکت لر بیریرینی اودماسی اله ده تازا بیر سؤز ده بیلمیش. - شریرینه اوزون بیونلو، دیمدیگی اوزون بیر دورنا باشی فیولموشدو. بو دا راله نین علامتی ایدی.

بیر آیری یل آتی دا بیر زمان گلدی، و نیشانی دا اوچ، سونگولو، چاتما توفنگ ایدی. بو دا بیر اینگیس مالی ایدی. اوزو اصلده سیلاح، مهمات دوزهلدن بیر کارخانا ایدی، و داوا دؤیوش آلمایاندا، یا آندا دا، توفنگی ده باغلائیب آپارماق اوچون ایشلنن بیر یل آتی ایدی.

شهرده یل آتی ساتان بؤیوک دوکانلار، بیریرینه یاخئن ایکی دوکان ایدی. بیری فهیم آذر، بیر ده سراپی. آما بینکدار چرخ ساتاندا چُخ، کیره وره وار ایدی. ممدعلی نین محله سینده اوچ دوکان بو ایشده ایدی. لاپ قدیمی حیدر آقا ایدی. گؤی گؤز کیشی، یاخچی و اوزو گولر آدام، ایش باشاران و درده ده یین. سُرالی چرخچی گیل، دالئسی دا حسین قرده شلری. کیره نین ساعتی یددی قئران ایدی. زینت گؤتوره نده آما، اوچوزا دوشردی. یارئم ساعات، آن بش دقیقه ده گؤتورمک آلاردی.

شهرده چرخ سورهن آز ایدی. هر حالدا بورا آمستردام دگیلدی. فیلیس ده، راله ده، اوچ توفنگ ده اینگیس مالی آلدوغوندا، دمه لی بیزیم شهر

اینگلیس مالی نئن بازارئ ایدی، یانی استرلینق حوزہ سینده ایدی. نجه کی، فاسونیه ده اردان گله ردی امیر بازارئنا. -ایندی البته فاسونیه گلسه ده، امیر بازارئندا قترئلچی الیندهن، دؤشنمه یه یر تاپا بیلیمه ز. -آنجاق بیر فرقی وار ایدی. فاسونیه منچستردهن گلمه ایدی، فیکیس برمینقام دان. والسلام.

اله کی قدیم واکسال پیکان دُنوندا بیزیم خیاوانلاردا سولنمه یه باشلادئ، ممدعلی بیردهن باشا دوشدو کی، نی یه یل آتئی سوره نین سایئ آز ایدی، چُخ آز. اُنون ایکی تکه ری اسگیک ایدی. بونو اینگیس لر ممدعلی دن تنز باشا دوشموشدولر. ایکی تکه رلی ابله ویتنام کیمی، باشئنا بیر سوماق پالان چویریب مسافر داشئماق آلماز. بیر ی بونا گُوره کی، بیزیم شه رده اوز یوخاری چُخدو، اوزو ده نه اوزو یوخاری اله بیل تبت اولکه سینده زیاره ته چُخئرسان. ویتنام آما دوز، اوج ایچی کیمی بیر یردی. بیر ی ده بونا گُوره کی، اردا نفت یُخدو. ورمی ییب دا، آلاسه ایسته می ییب آرا نفت ورسین. آما واکسال، هر مُئلده لور اُسون، هر ایش کورمک اُار. شاعیر دمیشکن اُندا بیلدیم سبب خلقت آده م[یا واکسال] نه ایمیش.

هاواستنا دگیلمیش کی، ۲۸ موردادان سُر امینی -پیچ قرارئندا اُان گیزلی ماده لرده کنسر سیومدان اُنان پولون معین بیر بؤلوهو استرلینق حوزہ سینده خرج لنمه لی یاز نلمئشدئ. هامئسنئ آمریکادا خرج لمک اُمازدئ. ایندی بیلدینسه ایشین علتینی، دمه ایران، نی یه ویران اُلدو. ممدعلی نین بو زادلاردان باشئ کی، چُخمازدئ، هچ آسیدابولحسن اقاتئن دا باشئ چُخمازدئ. اُ آنجاق شری یاتدئق یرده، آیاق اوسته، توفنگ لری چاتمادا، و دورنا باشئنی گُوره ردی.

گونلر گچدی، آیلار سوزولدو، ایل لر یره سرهلندی، دنیانی اُتورلارئن توستوسو بورودو، طیاره لر گُویله خط سالدئ، گجه لر گوندوزون ساپئنا دوزولدو. زیاره ته گده نلرین سایئ ارتدئ، ماشئنلارئن دا سایئ میلیونو، اُن میلیونو، یوز میلیونو اُتدو گچدی. آزادلق، انقلاب ادعاسئندا اُانلار موزدورلارا دُوندو. یالقئر دیری قالسایدئ یازا بیلهدی سیز بوتون بیر خلقی موزدور ابله دوز.

بیر نفر، ایندی بله بیر باساباس دنیادا، داها بؤیوموش ممدعلی یه ددی اُنون بیر کُوهنه، یل آتئی سی وار، ایسته بیر باشئندان اله سین. اُنا ایش و ره؟ ددی گورست گوروم. گورستدی، اُ دا گُتوردو.

یای ایدی، برک ایستی. گون اُرتادان سُر باشلادئ یل آتئنی بودارلاماغا. هر نه باغلانئب اچئلان یری وار ایدی آچئب تُوکدو نفته. سنئق شارلاری

دهیشتدی. چوروك ته پرلری تازالادی. ئپون شارفاپاغئنی گؤتوروب آیرئسنئی یرینه قیدو. ینی ترموز کابلئنی قریزله دی، قئنا سالدی، باغلا دی. برک بشلوغونو میزانلادی. بی یلمیش قالدققالاری چئخاردئب آیرئسنئی یاراشدئردی. یههری قالدخزدی. رُلو میزانلادی. سنئق گیلگیرلره یاماق سالدی. دینام کاسانی باغلا دی. پاسن ایتیرمک اوچون، رُلون اوستونه نت کیمی کسلیمیش تیوب سریدی. هامئدان آرتق بوتون آتاغئن رنگینی دهیشتدی، توند یاشئل سغزو رنگی یاخدی، ترک بندی برکتیدی. دوروب باخدی، باخدی. ددی ایندی اُلدون یل آتی.

یهه رین دالئسننا بالاجا، مهی بیر کیف، پینج آچار و پنچر شی شویو قیدو. اله بیرینجی گون یل آتی نئی خیاوان قئراغئندا بیر آغا جا باغلائیب بیر زاد آلماعا گئدی. یارئم ساعات سُرأ گلنده کیفی آچئق، ایچینی بئش گؤردو. یل آتنئی آغا جا باغلاما سایدی نه اُلاردی؟ دوش و نندو. سُرأ اؤز اؤزونده ددی بو اللی ایلین مالئنی کیمه ساتا بیله ردی. اُغورلایان مینمک اوچون بو ایشی گؤرمور کی، بئش یوزو اللی یه ساتئب اریتمک اوچون ادیر.

نجه ماشئا گوجو چاتمیاندا اوستونو جئئرئر، کالئ چئراغی سنئدئرئر، یل آتنئی دا بیر یانا باغلا یاندا، ایشلک، اَلأمد اَلاندا، اؤزونو ده آپارا بیلمه ینده، یهه رینده، تکه رینده چئخاردئب یخ ادیرلر. اُدو کی، تکه ری قئئل لایاندا یهه ری ده آیرئجا قئئل لایئرلار.

آما بیر گجه یل گؤرسده علامتترین بیرینه باغلانمئش یل آتنئی آپارماق ایسته نلر، قئئلئ سنئدئرئا بیلمه دیکلری اوچون، گیرده، بویوک شام مژمه ییسی کیمی یکه یل گؤرسده بئشقبائی آچئب یل آتنئی انون میلینده یوخاری قوزایئب و اُردان اندیریپ آپارمالارئنی گؤره نده «همم الرجال قلع العجال» فرمایشی یادئنا دوشدو. آما بوراسی دا وار ایدی کی، ممدعلی نین یل آتنئی دا انون یکی آدئملئغئندا باغلانمئشدی. میتیق دن چئخان برک داماغ اَلأ بیله ر.

بله لیکله سحر یل آتی ایله اوده چئخاندا، آخشام انونلا بیرلیکده قیئتمه، اؤزو قالب شانساً. ایت دن سُروشدولار- بیزیم ایت لرده البته- گونده نچه داش یی یرسن؟ ددی قالب... انصافئنا.

آما یل آتی بو تازا قوللوغوندا ایل لرله ایشله دی. سحر ممدعلی ایله ایشه گئدی، آخشام قیئیدی. ایکی یاندا شهری آیاقدان سالدئلار، ا خط دن زاددان یاخچئی ایدی. مترو بیله سی انیب چئخماغی یخ ایدی. کؤهنه لدیکجه امنیتی آرتدئ. تکه رلری نین یددی یوز اؤلچوسو، ایندیکی ایگیری می آلتی اینچلره دوشموردو، هچ کیمین دردینه ده یه زدی، اؤزوندن

سووی.

ایلده بیر یُل تُپون شارقا باغی آچئلدی، باخئلدی، گره ک آلاندا ده بییشیلدی. اوج رنگ ده بییشدی، آما هامان گوی مایادا. اندونزی تهیری سالاندا اوجوزا باشا گلدی، آما ایلده بیر یُل ده بییشلمه لی. آلدو. اوجوزا اتین شرباسی المازدی، المادی دا. میشلن آلاندا باها آئلندی، آما اوزون سوردو. یلداشلار یل آتئی بیر یاندا باغلامش گورونده ممدعلی نین هنده ورده آلدوغونو بیلدیلر. هرده ن دایانئب گوزله دیلر. هرده ن بیر، او قاپئسی کیمی گلدیم یخودون، ترک بنده ایلیشدیر دیلر.

بو یل آتی باخنن یُل لارا گتمک اوجون قتر آتنن یرینی ورمه سه ده، بُز آتا آخسادئ. باکی لئ یلداشلاری دا بو خالیص تبریز سوزونو اؤرگندیلر، و یل آتی ددیله آلا ر دا.

یل آتی نئن بیر یُل آباغی دیدهن سنئدی. چُخ ایشله مکده ن. بعلی، دمیرین ده بیر عؤمرو وار، هر ایشله یین مکانیک پارچاسی نئن دا بیر عؤمرو، و گوره بیلدیکی بیر ایش ساعاتی وار. دمیر یولار، و یری گلنده یرقونلو قدان قئرئلار. بو یل آتی دوزه لنده ن ایل لیر سُرأ، رزبه لرین اؤلچوسو ده بییشلمیشدی. انا گوره بونون قُلونا یاراشان آیاقدان اؤترو، ممدعلی آز قالا آیاقدان دوشدو. دیده بیر یرده تاپدی. انون دالئسی بیر نچه ایل سُرأ، قُل لاردان یری، قتر مئزی چئراغ دالئندا دایانان ممدعلی آباق وئرئب قالحاندا، آباغی بُشا گندی. قُل دیینده ن سنئمئشدی. دا بو قُلون رزبه اؤلچوسونه گوره تایی ئاپئلمازدی. بو یاپئشمالی، یا دا آتمالی ایدی، ایلا له دا کی، زنجیر دُلاندرئان آباق ایدی. آتسایدئن دا انندا یل آتی لئق قالمازدی. یاپئشدئر ماغا قیناق ایستردی. قاراژلارئن بیرینده پاتروئون اجازه سی ایله، بیر مکانیک انو قیناقلادی. قیناق پیس یرده آلدوغونا گوره داشا چکیلمه میشدی. آما قُلو کی، ساخلامئشدی. یل آتی گنه ده ایشله دی.

فهلر لر چرخ آنبارئندا ایشله یئده چئراغ کاساسئنی سنئدرئمشلار. شرکته دیلیب خساره ت ایسته نیلدی. ددیله اوزوز آئن پولونو بیز وره ک. اوجوزلو بیر کاسائئن یرینه سه مان بیر کاسا قیولدو.

بیر یُل دا ماشا بُعازئندان چات گؤتوردو. چات بؤبودو، و ماشا آلدو هاچا. بو یُل دا ممدعلی ماشانی وئر دی قلتوغونا، دوشدو کوچه لره. اوزاق بیر محله ده کؤهنه بیر ماشا تاپئلدی کی، ایندی زاپاسا دؤنموشدو. بیر نچه ایل ده بو ماشا ایله یُل گدیلدی. آما بو ماشائئن دمه به آنادان آلمایا بیر عیبی وار ایدی. رُلون قُلو گچن بروسو بیر کؤینه ک بؤیوک ایدی. بیر تهه ر انو آلمیون زادلا باسدئر اندا، هر نچه گونده ن بیر، رُلو بر کیتمه لی آوردو ممدعلی. بیر ایکی یُل دا حیوانئن آراسئندا سوزه باخمادی و لاپ خجالت لئق وردی.

سُن یل بله اُلاندا ممدعلی باخدئی کی، بو یل آتی دا ده یشیلیمه میش یر، آنجاق اُتاق اؤزو دو. ایندی بیر اُتاق ایسته ر کی، ماشا و رُل بروسو بیریری ایله اویقون اُلا. دیده بله اُلا بیلن سائلان بیر اُتاق باش آلتی ادیلنده سُر، پل آتی، نجه کی، ایل لر قلیاق بیر یای ایکندیسی، پیچ پیچ، رزبه رزبه قشولموشدو، اله جنه ده سؤ کولدو، سؤ کولن پارچالار، ایندی باش آلتی اُلان اُتاغی گؤزه تلیر کی، اُتاغا داشنسن. ممدعلی ده باخب دسین : هن، ایندی اُلدون یل آتی.

ایندی بله بیر یل آتی کی، ساه یری قُلتو غو آلتندا دئ، و، ممدعلی قُتر قُپماز اُنا بند اُلوب، و هیدایت ده اُتو اشیگه آتماغی، و بیر تازاسنی اُماغی تاپشئر، نه یه ده یر. هامان بو هیدایتین اؤزو بیر گون اُنو میندی و گوردو کی، بله مال الماز، آما گنه قُتناماقدان ال چکمه دی. بو یل آتی نئن اراسی دا یاخچی دئر کی، اؤزو هر یاننی آچئب باغلاماقدان دا تائیان اُلوب، اوزو انا اؤرگنیب، و به یه شهر یار دمه ییب کی، دُیما سان کؤهنه رفیقده؟ هیدایت بله بیلیردی کی، بیز سلمان شهرینده یاشایئرئق. دوکانی آچئق قی، گت باشوئ قی یات. دا بیلیمیر کی، ا سلمان دؤرو قالدئ افسانه لرده. بیر ده بوئونا اوز یوخارنی چئخماق ایسته مه ینده، یا چتین قالخاندا، دییه بیله سن دنده سی یُخدو، و اوزو اُشاغی لاری سن دمه میشدهن اؤزو آخئر. دا بیر یل آتی دان بوندان آرتئق نه ایسته مک اُار هیدایت؟!

محمدعلی